

مجموعه آباء الضیاء

ماسوا شایسته شدن دل تطهیر و پالاش
پرتو حکمت و عرفان ایلد تنویر و آتش

علوم و معارفدن بحث ایدر و حرماه عربی ابتداسیاه اون بشته نشر اولنور فنون غزیه سیدره

نومرو ۱۰ [فی حرة صفر سنه ۱۲۹۸] نسخه سی ۳ غروش

کرچک او فوتدم زمانم زده عوتی بکده شاعر در؛ آنک اک کوزل شیلرینی
خراباته بولورسک .
باقی
قرداشک

(میدیلیدن)

فی ۲۴ جاذی الاخر سنه ۹۶

کمال

تدمر خرابه لری

فرانسه ادبای حکماستندن مشهور (وولندسی) که له روئین دوپالمیر
(یعنی تدمر خرابه لری) عنوانلی اثرندن بر پارچه نیک خارجیه نظارتی امور
شهیندری مدیری ضیا شورای دولت اعضاستندن اکرم و متوفی آیدالله
بکرله منیف پاشا حضر تلری طرفندن آیری آیری درت قطعه ترجمه سیدر که
فرانسز لساننه اشما اولانلره بالمقایسه استفاده ایچون نمونه طوئلیق مقصدیه
در دیشک دخی صره سیله مجموعه مزه درجنه مبادرت ایلدک .
المزه کچن مسوده لری اصحاب ترجمه نیک خط دستلریله اولدیغندن ،
اختیار ایتدکلری املا والفاظ بالطبع حالیه ابقا قلمشدر .

§

پالمیر خراباتی

(ترجمه ضیا)

«بر اقشام فصلسه هیئت خرابه زار ایلله جسامت وادی بی یک نظرده
مشاهده ممکن اولان تپه لردن برینه چیقدم؛ شمس هنوز غروب ایدوب،
افقده براق دبغی قیر تللق سوریه جیبالی اوزرندن نظره چارقمقده و دیگر
طرفدن بدر منور فرات سواحلمدن ماوی بلوطلر ایچنده آهسته آهسته
اوج سمایه چیقمقده اولوب، آسمانک براق لخی وهوانک لطافتیه برابر کونشک

قريب زوال اولان ضیاسی دهشت ظلمتی تعدیل ایدهرک، کیجه نك سربیلکی
دخی بانمش طور اقلرک حرارتنی تسکین ایلردی .

چوبانلر دوه لرینی کوتورمکده و بادیه سکوت و خاموشیده وقت وقت
بعض کیجه قوشلرینک قورقوج سسلری ایشیدلمکده اولوب، ظلمت ایسه
کتدکجه آرندیغندن، چشم ديوار و دیرکلرک بیاض هیولاسندن ماعدا برشی
تمیز ایده مامکه باشلادی . بو اماکن خالیه و بومنظره حیرتفرزا ذهمنه حسابات
روحانیه الهام ایلوب، وقایع سالفه بی یاد و تحظرله بو شهر جسیمک خرابه
لرینی مشاهده و حال حاضرله ازمنه ماضیده کی درجه معموریتی مقایسه
ایلدکجه افکار علویه قلبی اعلا ایلدی .

همان برطاش دینه او طوردم . قولومی دیزمه والیریمی باشمه طیارق،
ونظر و نکاشمی کاه بیابانه و کاه خرابه زاره عطف ایدهرک، بحر استغراقه
طالدم .

ایواه و قتیله بوراده برشهر شهر تفیض ایلدی . بوراسی بر دولت
جسیمنک مر کزی ایدی .

اوت ! شمعی خالی کورینان بویرلری و قتیله اهالی متمدنه شنلندیرمکده
و بوایصسنز بوللرده عامل و غیور برملت طولاشمده ایدی، سکونتدماغدا
برشی حس اولنمیان بودیوارل دروننده متمادیا شماتت صنعت، و آوازه
مسرت انعکاس ایتکده و بومر می یغناری منتظم سرای اجزاسندن او -
لدیغی کی بودیرک پارچه لری دخی عظمت معابدی تزین ایلکده ایدی .
شو کورینان خرابه زارده وظائف مقدسه دینده لرینک ایفاسی و وسائط
معیشت یومیه لرینک تخریبیه مشغول نیجه نفوس کشت و کنار ایلر و خالق
انواع حظوظات اولان صنایع چار اقلیم عالمک ثروت و سامانی جمع
ایلردی .

شو چار شوو بازاراده کشمیر شالری از میر خالیلرینه، و (کهر بار) بحر بالطیق

در رومشك جزیره العربيه مبادله اولنوردی (!) . شمدی بونجه شوكت
 وعظمتدن نه اثر قالدی ! ۰۰۰
 آنجق شو مخوف انقاض قدید ! ۰۰۰ بویله بردولت واسعه نه یادکار براقدی !
 آنجق بر خاطره و اهیه .
 بو قبول آئنده بریکن کورلدیلی از دحامه حاوت ممات و مجمع ام اولان جاده
 و مسیره نه سکون قبرستان تعاقب ایلدی .

باقسک آ ! مقدما تجارتله مشهور بر شهر معمورك ثروت و اقبالی مبدل
 فقر و زوال اولمش ؛ پادشاه سرایلرنده بوم و غراب آشیمانه طوعمش !
 باقسک آ ! اغنام سوریلری عبادتگاه اشیکرنده و حشرات ناپاک دخی
 بیوت (الوهده) اتخاذ ماوا ایتمش .

آبا بونجه شان و شهرت نه چابوق محو و زائل اولدی ! بونجه آثار
 و بدایع نه وجهله خراب آباد عدمه کوچدی ! ۰۰۰ ایواه ! دیمک که
 آثار انسانده بویله فنا بولور ! دیمک که دول و ملل دخی بو کونه رهین
 انقراض اولوو !

ایشته اولدم ازمنه سالفه نك تاریخی یاد و نخطرله برمدن قالدقم ؛ و او
 ویران برلری طولاشمعه باشلادم . نیچه شوكت و احتشام ، نیچه دبدبه و دارات
 خاطره لایله مشهور اولان شومواقعی کزدم . سکوت ایله دهشتدن بشقه برشی
 بوله مدم . اهالی قدیمه ایله آثار حیرت نثارلینی آرادم ؛ آنجق سیاحت
 غبار راه اوزره براقدیغی اشارت مثالی برنشانه بوله ییلدم .

بتخانه لری ییقلش ؛ اقامتگاه حکمداران منهدم اولمش ؛ معموریتدن اثر
 قلمامش . وسکنه دن خالی اولان روی ارض دخی مددهش بر مزارلق
 هیئتنه کیرمش ! ۰۰۰۰۰۰

ای اولویزدان! ۰۰۰! بونجه انقلابات مؤلمه نك اسبابی نه در ؟ قتی
حکمته مبنی بوحوالینك اقبالی بودرجه تبدل ایتدی ؟ ملت قدیمه نیچون
تکثر ودوام ایتدی ؟ ۰۰۰» (دولته)

« پالمیر خرابه لری »

(ترجمه اکرم)

«آفتاب جهانتاب هنوز ماورای دامن غریبه رو بچجاب اولسبله، سوریه
طاغیرینك افق دور ادورینی تذهیب ایدن اشعه سرخ قام، خورشید
نابدینك گذرگاه احتشامنی اعلام ایدر؛ و جانب شرقده بدر منیر ایسه
بالای آسمانده جایگیر اولق ایچون فلک کبودك سلم نخستینده پانهاد و فرات
نهرینك صفحه فسحده سنه بارقه زاد اولوردی .

روی سماده صفوت و هواده سکون ولطافت اولدینی کبی کونشك
پادر رکاب زوال و فنا اولان ضیاسی دهشت ظلام ایلی تعدیل و کیمده نك
طراوت و رطوبت طبیعیه سی ارضك شدت حرارتی دفع و تنکیل (۹)
ایلدی .

او ائنده چوبانلر بیاد سوریلرینی آلوب کیمش اولدقلرنن، سفیدرنك
کورینان بیابان بیابان اوزرنده آرتق هیچ بر حرکت حس اولمز و موقعه
طاری اولان سکوت و سکونت عظیمه ایچنده بعض طيور و وحوشك
آراق آراق وحشت انکیر آوازه لرنن بشقه بر سس ایشیدلمزدی .
وقتا که ظلام شام اورتالغی بر ازدحام ایلدی؛ نظرم خیال میال سجه
یلدیکی بیاض ستونارله دیوار لرنن بشقه بر شی کوره مامکه باشلدی .

بومواق و حشیه و خالیه ایله بوشام باصفا و بوتماشای حیرت افزا
بزم فکر مده بر طاقم ملاحظات دینییه رابطه بتدججیت اولدی . و جسم
در تراب اولمش بر معموره مشهوره نك منظره سی زمان سابقنك یاد و خاطره سی

مملکتک حال قدیمه نسبت قبول ایتیمان حالت خرابیت حاضره سی وجدانمی
تمامیله بر فکرت عالییه طوغری رفع واعلا ایلدی .

برستونک کرسیسی اوزرینه اوتوردیم؛ و دیر سکیمی دیزیمه و باشمی
ایلمه طیبایوب، کاه صحرايه و کاه خرابه زاره نسکاه ایده ایده جله حیرت
و استغراقه طالدم؛ قالدیم . دېلم بو قوجه مملکت، بو معمور مملکت بر
حکومت قویه به کرسی اقامت اولمشیمدی . اوت شمدی بو درجه خراب
کورینان بو پر زده و قیله بر خلق کثیر اسکان ایدر، بو کونکی کون وحشی
وخالی بولنان بو بوللر چالشقان بر اهالینک کثرت اباب و ذهاندن دالما
مزدحکاه بولور؛ شمدی صمت و سکوت مفر اولان بو دیوارلر، لایق قطع
سلاح آوازندن و شتک کورولتیسندن عکس پذیر اولور؛ بیغیلوب
قلان بو مرمرله بیغیلوب یاتان بو ستونلر مستثنا سرایلر و عالی معبدلر
تشکیل ایلردی . رفاه و خوشگذرانینک منبع مجردی اولان حرفت
و صنعت بورابه دنیانک هر طرفندن جلب ثروت ایدوب (تیر) یالانده
چیقسان قرمزی بویا (سربک) دن کلان خام ایپکله، و کشمیرک اعلا
منسوجاتی (لیدی) نک مکلف و بنظیر قالیچه زیله، و بالطق کهربازی
مسک عربی و انجوا یله، فہلم جرا مبادله اولنوردی . شمدی ایسه نه او مملکت
معموره دن آنک تشریحی مثابه سننده اولان شو خرابه دن غیری بر اثر
مشہود، نه او حکومت قویه و عالیہ دن یالکن کوکلرده بر اقدیخی بر یاد
حزیندن بشقه بر خبر موجود !

شو اینیه خالیه حولی و صفه لری خلقک کریمیت جولان و حرکت
بدل بر وحشت و تنہایی به محل آرام و شو خرابه نک سکوت حزینی مواقع
عمومیدنک ولوله سنه قائم مقام اولمش؛ دکان تجارت اولان بر مملکت معموره نک
یسار و عظمت و روتی شدت فقر و مسکنت و سفالتہ تبدل ایتش !

حکمدارانک اقامت ایتدیکی سرایلر حیوانات وحشیہ به کینسکاه اولمش ..
معابد عالیہ نک پیش درنده مواشی رعوی اولنور؛ درونده جانورلر کزلیور !

آه! او قدر اسباب عظمت و مغررت نره به کندی؟ بونجه مأر همت و غیرت
نه صورتله محو و متعادم اولدی؟ نوع بشرک مصنوع دست همتلری
اولان آثار ایشته بویله محو و بینشان و شوکارگاه هستیده نیجه حکومت
وامتار بویله مطموره، عدمده نهان اولیور یور! ...» (دولله)

§

تدمر خرابه‌لری

ترجمه آیه الله

.....
.....

«هر کون اول صحرای فصح الانحابی استیعاب ایدن مبائی تذکاره بی
زیارت ایچون چیقاردم. بر کون آثار مذکور هک متعاسنده بولان بر مرتفع
محلله چیقوب اخشاملمه که اورادن نظر آلابدیکنه کیدر؛ و خرابه او صحرای
وسیعک ابعاد نامخصوصه سنه منتهی اولوردی شمس او آراق غروب
ایتمکده ایسه ده جبال دمشق آفاق بعیده سنده حال شفقک آثار کلکونی
نمایان و فرات نهرینک سواحلندن دخی ماه تابان طلوع ایدرک، آفاق مشرقده
بر کبود رنگ عیان اولمقده وجوسما بر آینه مصاه کبی براق و روزگار
وهوا ایسه ضایت سکون و اعتدال اوزره جالب اشتیاق اولوب ضیای
شمسک بعد الغروب انکسار وزوالی ظلمت شام ولیلی تعدیل ایتدیکی کبی
کیجه نک سربلکی دخی کوندزک تاب و حرارتی تسکین ایتکده ایدی.

بوادی خاموشیده هیچ برشی ایشینلر؛ بر طرفنده بر حرکت
کورلر. بر سکوت و سکونت حکومت ایدوب، آنجق بعض بدویلرک دوه
قطارله بنی چکوب کتدکاری مشاهده و بعض کیجه قوشلریله چقال مقوله سی
حیواناتک کسک کسک غریب سسلری استماع اولنوردی. کیجه نک قرانلخی
آرتدقجه آرتق دقایق آثار کوزمدن نهان و بالکز مهتاب جهنمه عمودلرله

دبوارك بياضلغی عیسان اولمغه بو تنها رزده کی آثار عالیه نك تماشا سایی
و کیجه نك سکونت حیرت افزایی ایله قلمبده کی تأثرات روحانیه دخی
کتدکجه شدت بولور و بویه بر شهر عظیم خرابه سنی کوروب، ازمنه
سالفه بی نخطر و یاد ایله ماضی بی حاله تطبیق ایلدکجه افکار میده بر علو
ورفعت حاصل اولوردی . بن بو حالده بر عمو دک قاعده سنده قاعد اولوب،
دیر سکارم دیزومه و باشم اللرمه طیانمش کاه نظرمی چولک ساحه سنه
عطف ایدر و کاه بنه دوز خرابه زاره نصب ایلردم . بو حال ایله مکر
کندمدن کچمش و درین بر (خلیایه) دوشوب غشی اولمش .

(چوش افکار)

بو خلیاده کندو کنده خطاب ایلوب دیدمکه: بروقت بوراده بر
شهر شهر ابراز عمار ایدر و بوراده او شهر بر الکای جسمه پایتخت اولوب
عرض اقتدار ایلردی اوت بو برلکه شمعی بویه خراب و پریشاندر .
زمانده ازدحام نفوس ایله معمور و آبادان اولمش . واسواق و بازارنده نیجه
خلق کشت و کنار ایلرکن شمعی بویه نك و تنها قلش و دیوارلینه نیجه
حرف و صنایع دستکاهلری و لوله ساز و نیجه اعیاد و مراسم آثاری طنین
انداز اولوب کیدرکن، ایسته بو حالده بر سکوت و سکونتله آثار عماردن
بری اولمشدر .

بو مرمر یغینلری نه منظم سرای و قصرلک بنالینی تشکیل ایتش؛
و بو دیرکار نه قدر هیا کل و معبدله زینتبخش اولمش؛ و بو یوکسک قبولی
و عالی کرلی مجمع ناس اولان میدانلرده بولمش ایدی .

اوبله بر شهرکه اوراده اجرای آیین دین ایتشک و لوازم تعیش و داد
و ستدی تدارک ایتک ایچون برجم غفیر اجتماع ایدر؛ و ثروت عمومیه
دنیلان هر اقلیمک اموال و اتمعه سی اوراده طوبیلا نوب، سور شهرینک
ارغوانی سیرباق ایملکی ایله مبادله اولنور؛ و کشمیر شاللری لیدی قالیجه لری
ایله تبدیل اولنور؛ و بحر بالطقده چیقان کهربا عرب انجو و عطریاتی
ایله دکشیلور ایدی .

شمعی او شهر شهریدن بوانقاض مؤلمه دنبشقه نه اترقلشددر؟ ایشته
 او حکومت وسیعه دن قلان آنجق بر یادکار حیرت مداردر . بورواقلرک
 آئنده کی خلقک ولوله سنی شمعی امواتک صمت و سکوتی استخلاف ایتش؛
 وخاموشی، قبور عمومه مخصوص میدانلرک خارلدیسنه بدل اولمشدر .
 بر منبع ثروت ونجارت اولان مملکت بوکونه فقر ومذلت حالنه
 کیرمش؛ وپادشاه سرایلری سباع ووحوشه مسکن ومأوا اولوب، معبدلرک
 درونی بر طاقم حشرات وموذیات ابله طولمشدر!
 آه بو قدر دارات واحتشام نصل محو اولمش! وبوقدر آثارانام نصل
 مندرس اولمش! ایشته انسانک آناری بویله خراب اولمقده وملل والکالر
 بویله زوال وفنا بولمقدهدر . (وولندی)

۲

خرابات تدمر

(ترجمه منیف)

آفتاب جهانتاب هنوز غروب ایدوب، دها آناری بر عصابه کلکون
 شکستده اوزاق سوریه طاغلری افقده کورینور ایدی؛ و بدر تابان جانب
 شرقیده فرات ساحل مسطحنده بر زمین نیلکون اوزرنده عرض دیدار
 پر انوار ایدردی .

کوک یوزی صاف و براق وهوا ساکن و لطیف ایدی . کوندوزک
 رونق و ایشینی دهشت ظلامی تعدیل و کچمه نك طراوت نو ظهوری
 حرارت زمینی تسکین ایدر ایدی .

خیمه نشینان اعراب بادیه یمای رعی اولان دوه لرینی جمع ایتشلر ایدی؛
 آرتق دیده، نظارکان صحرای ملسای سنجایی رنگ اوزرنده هیچ بر حرکت
 کوره میوب، اول ریکستان بی پایانی بر سکون سراسر استیغاب ایتش
 ایدی . بالکیز گاه و بیگاه بعض کچمه قوشلربنک و چقاللرک اصوات
 مو حشعلری سامعه خراش اولیوردی . کولکه لر کتدکجه اوزانوب، چوق

چشمه‌دن قراکولق باصدی؛ آرتق کوزلرم بیاض دیرکلر و دیوارلردن بشقه
بر شی فرق ایتم اولدی.

بو ایسسنریر، بو سنسنر اخشام و بو تماشاگاه پر احتشام بکا باعث
حیرت و استغراق اولدی. خاك ايله یكسان اولمش بر سواد اعظم مشا-
هده‌سی و ازمنه سابقه ملاحظه‌سی و شم‌دیکی حاك آکا مقایسه‌سی نیجه
افكار عمیقینی داعی اولدی. شو حالده بر دیرك کرسیسی اوزرینه او-
توردم؛ و دیرسکمی دیزمه و باشمی الله طیباهرق، گاه چول طرفنه و گاه
خرابه‌له اماله؛ انظار ایدرك، درین درین خیال‌لره طالدم.

دیردم که بوراسی و قتیله معمور پر شهر ایدی؛ بر قوی دولت‌ك
پایختی ایدی. شم‌دی بویله فرد آفریده‌دن خالی اولان یرلده بر زمان نیجه
بیک اهالی وار ایدی. شو تنها بوللرده ازدحام اوزره آمد شد ایدرل
ایدی؛ محله؛ حاموشاندن نشان ورن بو محللرده صدای حرف و صنایع
و نعره؛ شوق و شادی عیوقه چیقار ایدی. بو یغین یغین طوران مرمرل
عالی سرایلر تشکیل ایدردی؛ و بو سرنگون اولان ستونلر معابد و هیاکله
زینت و احتشام و یردی. بو ییقلش ابوانلر مجمع ناس اولان میدانلرک
بقیه سیدر. بر بده کیسی وظائف محترمه دینه‌لرینک ایفاسیچون، کیسی
اسباب معیشتلرینک تدار کیچون بر چوق خلق آقین آقین کیدردی؛ اونه‌ده
اسباب تمتع و کامرانیدن اولان صنایع هر اقلیم محصولاتنی جلب ایدوب،
صور فیر فیری (*) چین ایملیکله، کشمیر شاللری کردستان قاپچقدیلله،
و بالطق کهرباسی عربستان اینجو و عطریاتیلله مبادله ایدیلور ایدی.
شم‌دیکی حالده بو بلده جسمه‌دن باقی قالان برویرانه و حشت خیر و بو
سلطنت قوی شو کتک بقیه‌سی بر خیال ملال انکیردر!

بو کرلک آئنده‌های و هوولله اولان تک و پول خلوت اموانه منقلب

(*) صود - سوریه ساحلنده ایوم دنی موجود وینسه یوامم معروف بز شهردر. فیر فیر - بنفشه په مائل
بر نوع قرمزی بو یاد که قدما البسه فاخره لرینی بونکله بو یارلردی.

اولش؛ و مزارستانه مخصوص اولان سکون و سکوت مزد حکاه انام
اولان میدانلرک کورلدیلری مقامنه قائم اولمش؛ تجارتمکاه اولان بر شهر
شهرک ثروت و سامانی برفقر دهشت فرمایه تحول ایش؛ و حکمدارک
سرایلری حیوانات و حشیه یتاغی اولمش! چارپا سوریلری عبادتخانهلر
صحنلرینی طومش؛ و حشرات مکروحه محراب و منبرلری ضبط ایش!
سبحان الله! بونجه دبدبه و دارات نصل محو و تباه اولدی؟ بو قدر
آثار جسمیه نصل مضمحل اولدی! اشته آثار بشر بویله محو و هبالولور
ایمش؛ دولترلر و ملتلر بویله زوال و انقراض بولور ایش!

« پرده دازی میکنددر قصر قیصر عنکبوت،

بوم نوبت مبرند در کنبد افرا سیاب! »

« وولنه »

شیخ ایله شاب نظرنده حیات ایله مماته

دائر بر مقایسه جک

دنیا سنه طوعامش بر کنجک آمالی حیاتک اذواق و مشاققه آلهشمش بر
اختیارک هوسایله مساوی دکلدرد.

بر کنجک نظرنده حیات قیتمسز بر شی ایسه بر اختیارک عنیدنده
فوق الغایه کرانبهادر.

حال بو که کنجکلکنده یتاغه دوشمش بر نو جوانله اختیارلغنده یتاغه
دوشمش بر پیر ناتوانک حالی بو قیاسک بتون بتون خارجنده در.

بر کنجک آمالی اختیار بر آدمک مشتهیمایله مساوی اوله مامسی اختیارک
حقیقه عذاب الیم اولان حیاتدن لذت آلمش اولمقلغندن، کنجک ایسه
هنوز بو لذتی کمالیه حس ایده مامکلکنندن در؛ زیرا زهر ایله امتراج امتداد